

DEN NORSKE KIRKE

GRØNNE MENIGHETER I ÅS

Handlingsplan for grønne menigheter i Ås 2019-2022

Vedtatt 28.01.2020

Dette er revidert handlingsplan for grønne menigheter i Ås 2019-2022. Planen erstatter handlingsplanen fra 2011. Et viktig utgangspunkt for revideringen er ny nasjonal plan for grønne menigheter. Grønt utvalg arrangerte et arbeidsmøte i Ås arbeidskirke 5. februar 2019, med hovedfokus på hva menighetene i Ås bør satse på de nærmeste årene, basert på den nye nasjonale malen for grønne menigheter. Resultatene fra arbeidsmøtet er blitt lagt til grunn for tiltakene i planen. I tillegg erkjenner vi at det å være grønn menighet er en prosess for å fornye og forankre engasjementet for vårt ansvar for å ta vare på skaperverket.

Planen består av seks temaområder hvor det skal velges minst 25 tiltak vi ønsker å forplikte oss på i tråd med den nasjonale malen for grønne menigheter. I planen har vi valgt ut de tiltakene (til sammen 27) vi ønsker å sette søkelys på innenfor hvert av de nasjonale temaområdene og som står i kursiv. Hvert av de valgte nasjonale temaområdene blir konkretisert i forhold til hva vi ønsker for menighetene i Ås (punkt 1 til 27). Vi har også spesifisert hvem som har ansvar for å følge opp tiltakene.

Handlingsplanen ble endelig vedtatt av Grønt utvalg den 28.01.2020, etter høringsinnspill fra menighetsrådene fra Ås og Kroer.

Forankring i menigheten

Tiltak	År	Ansvar
<p><i>Vi vil forankre vårt miljø- og rettferdsengasjement i menighetens planer og årsmeldinger.</i></p> <p>1. Hvert utvalgs årsmelding skal inneholde et avsnitt om Grønn Kirke hvor det fortelles om grønne aktiviteter i gudstjenester, trosopplæring, innkjøp/energi mv.</p> <p>2. Det grønne perspektivet bør bli mer synlig i menighetens informasjonsmateriell og det lages en løpeseddel med opplysning om grønne aktiviteter.</p>	<p>2019</p> <p>Alle år</p>	<p>MR i Ås og Kroer (etterhvert også Nordby)</p> <p>GU i dialog med øvrige utvalg</p>
<p><i>Vi vil etablere en grønn ansvarsgruppe i menigheten.</i></p> <p>3. Grønt utvalg for Ås menighet ble etablert fra 2011. Felles utvalg med Kroer menighet fra 2014. Samarbeid søkes etablert også med Nordby menighet.</p> <p>4. Grønt utvalg sin sammensetning vurderes etter menighetsrådsvalgene høsten 2019. En styrke om AK (Arbeidskirken) og en NMBU-student kan være representert i GU.</p>	<p>2020</p> <p>2019</p>	<p>Stab og GU</p> <p>GU</p>

<p><i>Vi vil arbeide for å ha en miljø- og rettferdighetsansvarlig blant menighetens ansatte.</i></p> <p>5. Staben følger opp dette ansvaret</p>	Løpende	Diakonen
<p><i>Vi vil utfordre fellesrådet til grønn drift Miljøfyrtårnsertifisering av fellesrådet/menighetens administrasjon skal vurderes.</i></p> <p>6. Vurdere å bruke Grønt prostiutvalg sin kompetanse i dette arbeidet. Løpende dialog med kirkeverge, eller person som har ansvar for daglig drift, innkjøp m.m.</p>	2020-	Kirkeverge, Fellesrådet, GU
<p><i>Vi vil engasjere oss i lokalt og regionalt samarbeid både i kirken og i samfunnet.</i></p> <p>7. Menighetene i Ås har sluttet seg til etablering av et Grønt prostiutvalg i Søndre Follo og vil bidra aktivt i dette samarbeidet.</p>	Alle år	GU og prostidiakon

Gudstjenesteliv

Tiltak	År	Ansvar
<p><i>Vi vil inkludere miljø, forbruk og rettferdsperspektiv i bønner, liturgi, sang- og salmevalg.</i></p> <p>8. Utvikle «grønt spill» og musikkmeditasjon med rom for både «økologisk sorg» og kreativitet.</p> <p>9. Det søkes tilrettelagt gudstjeneste eller andre samlinger hvor NMBU-studenter er viktig målgruppe og hvor det grønne perspektivet inngår.</p>	Hvert år Hvert år	Kantor, barne-/ ungdomskor. Studentprest og GU
<p><i>Vi vil utfordre til engasjement i klima og rettferdsspørsmål gjennom prekener og annen forkynnelse.</i></p> <p>10. Vi videreutvikler gudstjenester knyttet til: solidaritet, fasteaksjon, askeonsdag, agentdag 4. klasse, pilgrimsvandringer, utegudstjenester i Kroer (Trampen) og Nordby (Breivoll).</p>	Løpende	Sogneprest og Gudstjeneste- utvalg

Diakoni, undervisning og misjon

Tiltak	År	Ansvar
<p><i>Vi vil integrere miljø-, forbruks- og rettferdsperspektiver i undervisning, trosopplæring og barne- og ungdomsarbeid.</i></p> <p>11. Når trosopplæringsplanen revideres skal klima- og miljøsaken løftes sterkere fram, f.eks. «agent for miljøet» og «agent for rettferdighet».</p> <p>12. Vi ønsker å involvere personer med miljø- og klimafaglig bakgrunn i vårt arbeid, f.eks. fra NMBU.</p>	<p>2020</p> <p>2020</p>	<p>Kateket/utv. for TOP, MR</p> <p>Kateket og GU</p>
<p><i>Vi vil arrangere loppemarked, byttemarked eller gi rom for andre kreative tiltak.</i></p> <p>13. Loppemarkedet i Ås er allerede godt etablert, og GU vil ha dialog med loppemarked-komiteen om hvordan det grønne perspektivet kan styrkes ytterligere.</p>	2020	Loppemarkeds-komiteén, GU oa.
<p><i>Vi vil samarbeide om misjonsprosjekter med en klar grønn profil.</i></p> <p>14. Ås MR og Kroer MR støtter NMS sitt misjonsprosjekt (landsbyutvikling) i Etiopia i perioden 2019-2022 der det grønne perspektivet er inkludert.</p>	Alle år	Misjonsutvalg, prostidiakon
<p><i>Vi vil involvere menigheten i Kirkens Nødhjelps, Changemakers eller andre organisasjoners underskriftskampanjer, og annet påvirkningsarbeid.</i></p> <p>15. En fasteaksjon gjennomføres hver vår og omfatter bl.a.: organisering av frivillige, kontakt mot Changemaker-studenter ved NMBU og utadretta informasjon, KNs rettferd og klima.</p>	Alle år	Fasteaksjons-komiteén

Informasjon og samarbeid

Tiltak	År	Ansvar
<p><i>Vi vil formidle stoff om miljø, klima, forbruk og rettferd i menighetens informasjonskanal</i></p> <p>16. Formidle «grønt» stoff i Ås menighetsblad, inkl. slippe til lokale grønne bedrifter og organisasjoner.</p> <p>17. Vi vil opprette et eget punkt under Ås Kirkelig fellesråds nettside som omhandler temaet Grønn kirke.</p>	<p>Alle år</p> <p>2020</p>	<p>GU og Ås Menighetsblad</p> <p>Stab og GU</p>
<p><i>Vi vil søke samarbeid om miljø og rettferd med kommunen og andre lag og organisasjoner i vårt nærmiljø.</i></p>		

18. Vi vil utvikle samarbeid med lokale organisasjoner som arbeider med miljø- og rettferdstematet.	Alle år	GU, Prostidiakonen
<i>Vi vil involvere menighetens medlemmer i kirkens engasjement for miljø og rettferd.</i>		
19. Vi vil la oss inspirere av og formidle nye kirkelige dokumenter som Bærekraftsboka og Roadmap fra KV, filmer, annet materiell, samt delta i Klimakonferansen Broen til fremtiden mv.	Alle år	GU

Innkjøp, forbruk og avfall

Tiltak	År	Ansvar
<i>Vi vil bruke Fairtrade-merkede produkter.</i>		
20. Med tanke på både Kirkekontor søkes dette innarbeidet som en fast ordning.	2019	MR, AK, GU
21. Stiftelsen Ås Arbeidskirke bør oppfordre sine leietakere til å bruke Fairtrade-merkede produkter.	2020	GU, AK
<i>Vi vil foretrekke miljøsertifiserte leverandører av varer og tjenester, samt bruk av miljømerkede produkter.</i>		
22. Vi vil skaffe oss informasjon om fellesordninger og avtaler i DNK med KNIF, o.a.	2020	MR, AK, GU Kirkeverge
<i>Vi vil sortere avfall for resirkulering, kompostering og spesialavfall til godkjent mottak.</i>		
23. Gjennomgående bra praksis i dag, men behov for forbedring ved og i Ås kirke og Kroer kirke, og forutsetter kildesortering.	2010	MR, AK, GU Kirkeverge

Energi, transport og reise

Tiltak	År	Ansvar
<i>Vi vil samarbeide med fellesrådet om energibruk og enøk-tiltak i våre kirker og andre bygninger.</i>		
24. Vi vil følge og oppmuntre det pågående arbeid med å etablere solcelletak på Kroer kirke	2019-	Kroer MR Kirkeverge
<i>Vi vil oppfordre menigheten til å gå, sykle, reise kollektivt eller samkjøre til og fra kirken eller møtelokalet, og tilrettelegge for det.</i>		
25. Vi vil arbeide for god skilting om sykkelparkering ved kirkekontoret og ved kirkene, samt for mer samkjøring.	Alle år	Kirkeverge, AK, GU

<i>Vi vil arbeide for et godt kollektivtilbud og sykkelmuligheter i vårt nabolag.</i>		
26. Vi vil formidle kunnskap gjennom Menighetsbladet om kollektivtilbud og sykkelmuligheter i Ås, inkl. om behovet for forbedringer.	2020	GU, Ås menighetsblad

Egne tiltak

Tiltak	År	Ansvar
<i>Vi vil rette søkelys mot kirkegårdene med hensyn til miljøkvaliteter og utviklingsmuligheter sett i et grønn kirke-perspektiv.</i>		
27. Vi vil arbeide for at dagens fine grøntstruktur med trær o.a., forvaltes og videreutvikles på måter som gir innbyggerne gode økologiske opplevelsesmuligheter.	Alle år	Kirkeverge, Fellesråd og GU